

Dokumenty II. Vat. koncilu

3. Výzvy a úkoly pro pastorační vycházející z dokumentů II. Vatikánského koncilu

Úsilím 2. vaticánského koncilu byla snaha o to, aby učitelský úřad církve na tomto koncilu provedl tzv. „aggiornamento“. Slovo „aggiornamento“, přeloženo z italštiny, má více významů, např. „přizpůsobení se“, „doplnění“, „zmodernizování“, „přepřerování“, „doškolení“. Ve významu koncilním možno říci, že se jedná o „obrodu v církvi“ o její „obohacení“.

Koncil si uvědomil, že život církve a její vnitřní změny jsou důsledkem toho čemu říkáme „realitá pastorale“ – pastorální skutečnost.

Co je církevní sněm? Dle theologického slovníku Karl Rahnera (srov. str. 133) je koncil (obecný sněm) shromáždění především biskupů (ne jenom) na němž se pojednává o církevních záležitostech a přijímají se závěry a vydávají se nařízení. (CIC 336 §1) Takové shromáždění je projevem jednoty a apoštolské posloupnosti.

V církvi se však konají také sněmy místních církví a to plenární a provinční.

Dle CIC 439 § 1. je:

plenární sněm sněmem všech místních církví též biskupské konference zatímco

provinční sněm je sněm různých místních církví též církevní provincie. (CIC 440 §1)

Diecézní sněm je shromáždění vybraných kněží a jiných křesťanů z místní církve, kteří poskytují pomoc diecéznímu biskupovi. V současné době je považováno 21 koncilů za ekumenické.

4.2. Přehled dokumentů II. vaticánského koncilu.

Konstituce

1. Lumen Gentium	věřoučná o církvi
2. Dei verbum	věřoučná o Božím zjevení
3. Sacrosanctum Concilium	o posvátné liturgii
4. Gaudium et spes	radost a naděje

Dekrety

5. Christus Dominus	o pastýřské službě biskupů v církvi
6. Presbyterorum ordinis	o službě a životě kněží
7. Optatam totius	o výchově ke kněžství
8. Perfectae caritatis	o přizpůsobené obnově řeholního života
9. Apostolicam actuositatem	o apoštolátu laiků

10. Orientalium Ecclesiarum	o katolických východních církvích
11. Unitatis redintegratio	o ekumenismu
12. Ad gentes	o misijní činnosti církve
13. Inter mirifica	o hromadných sdělovacích prostředcích

Deklarace

14. Gravissimum educationis	o křesťanské výchově
15. Nostra aetate	o poměru církve k nekřesťanským náboženstvím
16. Dignitatis humanae	o náboženské svobodě

5. Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě – Gaudium et spes - část I°

Papež Jan XXIII: „ *Od tohoto sněmu očekáváme opravdu velké věci. Cílem koncilu je posílit víru, učení, církevní morálku a náboženský život a k tomu přispět k obhajobě a posílení těch zásad křesťanského řádu, kterými jsou prostoupeny a o něž se opírá rozvoj a řízení občanského, hospodářského, politického a sociálního života.* “ (La Civiltà Cattolica, 1960, č. 2651, str. 534)

konstituce Gaudium et spes

byla nazvána pastorální, jelikož vyjadřuje poměr církve k člověku a k dnešnímu světu. Nemůže v ní přirozeně chybět ani záměr naukový, aby bylo zřejmé o jaké pravdy se může člověk v dnešním světě opírat a brát je jako jisté.

Celá konstituce má své určité schéma podle kterého postupuje v jednotlivých kapitolách.

- 1) nejdříve učiní rozbor určité situace
- 2) pak tuto situaci posoudí z pohledu přijatelného jednak všeobecně a pak z pohledu evangelia
- 3) z toho pak vyplynou důsledky, které je třeba z daného vyvodit.

GS - Důstojnost lidské osoby

Vzhledem k technickému rozvoji došlo v tomto století ke značné změně životních podmínek a s tím souvisejícího životního stylu.

Změnil se zcela tradiční způsob života i společenských vztahů.

Zdokonalila se též komunikace, media se stala velmocí, která dokáže řídit a ovlivňovat běh světa.

Člověk hledá proto odpovědi na nejrůznější existenciální otázky - jaký je smysl života, co život budoucí a jaký je jejich vzájemný vztah. Často lidé nehledají v životních situacích tu pravdu, která je pravdou evangelijní a nechávají se vést mylnými, i když někdy lákavými cestami, které

nakonec končí ve slepé uličce a v beznaději. Proto je důležité, aby člověk dokázal chápat znamení doby, o kterém mluví konstituce a které je třeba vykládat ve světle evangelia. (Lk 11,30)

Článek 12. Člověk je stvořen k Božímu obrazu

Bible už na samém začátku udává důvod proč byl člověk stvořen; „*aby byl Božím obrazem*“ (Gn 1,27) a navíc aby žil ve společenství.

Člověk stvořený v jednotě duše a těla si musí být vědom úcty které se mu od Boha dostalo tím, že byl stvořen k obrazu svého tvůrce.

Koncil poukazuje na to, že církev může dát dvě odpovědi: člověk je sice stvořen jako jedinec se svojí vlastní svobodou a vlastním rozhodování a odpovědností za sebe, ale je zároveň stvořen jako bytost společenská odpovědná i za své jednání ve společnosti.

Článek 13. Hřích

Člověk ačkoliv stvořen ve stavu svatosti svoji vlastní vinou, zneužitím svobody, se zbavil stavu blaženosti tím, že se přiklonil ke zlému a chtěl být jako Bůh. (Gen 3,5)

Tím byl člověk sám v sobě rozdělen a nakloněn ke zlému. Lidský život se tak stal zápasem mezi dobrem a zlem. Uvědomí-li si toto člověk, může změnit své jednání.

Článek 14. Podstata složky člověka

Člověk který je stvořen v jednotě duše a těla. Tělo i když pomíjivé má přesto nejvyšší hodnotu mezi stvořením a to proto, že se mu nabízí, díky vzkříšení těla, dosáhnout spojení s Bohem.

Článek 15. Důstojnost rozumu

Lidská důstojnost spočívá i v tom, že převyšuje věci stvořené i vesmír.

Rozum vede člověka k tomu, že hledá a miluje tuto pravdu, která ho pak vede k dobru.

Nezřídka se ovšem stává, že se svědomí vlivem nepřekonatelné neznalosti mýlí, avšak tím neztrácí svou důstojnost.

Odmítá-li člověk vlastní vůlí hledat pravdu a dobro jeho svědomí se zaslepuje a jeho jednání se tak přikloní na stranu zla.

Článek 17. Vznešenost svobody

K dobru se člověk může přiklonit jen svobodně

Pravá svoboda však je nevšední znamení Božího obrazu v člověku.

Člověk má jednat podle vědomé a svobodné volby, to znamená podněcován z nitra osobním přesvědčením, a ne z vnějšího donucení.

Zaměřenost k Bohu může člověk dosáhnout jenom s pomocí Boží milosti

Každý pak bude muset na Božím soudu skládat účty z vlastního života podle toho, zda konal dobro nebo zlo. (13/Srov. 2 Kor 5,10.)

Článek 18. Tajemství smrti

Největší záhadou lidského údělu je smrt. Je to strach z trvalého lidského zániku

Člověk v sobě nosí zárodek věčnosti, který se staví proti smrti.

Církev poučená Božím zjevením tvrdí, že člověk byl od Boha stvořen k blaženému cíli, který je mimo hranice pozemské bídy.

Dobře zdůvodněná víra tedy dává kterémukoli přemýšlejícímu člověku odpověď na jeho úzkost z toho, co ho v budoucnosti čeká; zároveň mu poskytuje možnost být v Kristu ve spojení s milovanými bratry, kteří již zemřeli, a dává mu naději, že u Boha dosáhli pravého života.

Článek 19. Formy a kořeny ateizmu

Důstojnost člověka spočívá v jeho povolání ke společenství s Bohem. Bůh ho z lásky stvořil a neustále z lásky zachovává. Mnoho našich současníků však toto hluboké životní spojení s Bohem vůbec nechápe nebo je výslovně odmítá.

Slovem ateismus se označují jevy, které se od sebe velmi liší. Výslovné popírání Boha, domněnka že člověk o Bohu nemůže nic tvrdit, jiní neuznávají žádnou absolutní pravdu.

Někteří vyvyšují člověka a víra v Boha tím ztrácí sílu. Jiní si vytvářejí takový obraz Boha, že představa, kterou odmítají, vůbec není Bůh evangelia.

Ateismus totiž, není něco původního, nýbrž vzniká z různých příčin, mezi které je třeba počítat i kritickou reakci proti náboženství, v některých zemích zvláště proti náboženství křesťanském.

Nemalý podíl na vzniku ateizmu mohou mít i věřící tím, že zanedbávají náboženskou výchovu, zkresleně podávají nauku.

Článek 20. Ateismus jako soustava

Moderní ateismus vznáší námitky proti jakékoli závislosti člověka na Bohu. Vyznavači takového ateizmu tvrdí, že svoboda záleží v tom, aby člověk byl sám sobě cílem, jediným strůjcem a tvůrcem své historie.

Článek 21. Poměr církve k ateizmu

Církev věrná svým závazkům jak vůči Bohu, tak vůči lidem nemůže jinak, než s pocitem bolesti a se vší rozhodností znovu odmítnout tyto zhoubné nauky.

Čelit ateizmu lze jednak přiměřeným podáním nauky, jednak bezúhonným životem církve a jejích členů. Je úkolem církve, aby zpřítomňovala a činila jakoby viditelným Boha Otce a jeho vtěleného Syna.

Článek 22. Kristus nový člověk

Tento článek dovozuje z Písma že, Ježíš je vtělené slovo, ve kterém se odhaluje i tajemství člověka.

Ježíš je dokonalý člověk, který Adamovým synům vrátil podobnost s Bohem, prvotním hříchem pokřivenou. Lidská přirozenost, kterou přijal, v něm nebyla zničena.

Narozen z Panny Marie, stal se opravdu jedním z nás, ve všem nám podobný kromě hříchu.

Tím, že za nás trpěl, nám nejen dal příklad, abychom šli v jeho šlépějích, (Srov. 1 Petr 2,21; Mt 16,24; Lk 14,27) nýbrž i otevřel cestu; jdeme-li po ní, život i smrt se posvěcují a nabývají nového smyslu.

Kristus vstal z mrtvých, svou smrtí zničil smrt a daroval nám život, abychom se stali syny v Synu a volali v Duchu: Abba, Otče. (Srov. Řím 8,15; Gal 4,6; Jan 1,12 a 1 Jan 3,1.)

6. GS - Lidské společenství

Celá druhá kapitola pojednává o lidské společnosti. Věnuje se vztahu mezi jednotlivcem a společností. Zabývá se lidskou společností a připomíná, že křesťanské zjevení napomáhá k rozvinutí takového společenství mezi osobami a zároveň nás přivádí k hlubšímu pochopení zákonů společenského života, které Stvořitel vepsal do duchovní a mravní přirozenosti člověka.

Článek 26. Rozvíjení obecného blaha

Požadavek obecného blaha se stává stále všeobecnější. Z toho přirozeně vyplývají povinnosti i práva, které se týkají celého lidstva. Aby člověk vedl důstojný život, je nutné zpřístupnit mu všechno to, co potřebuje.

Článek 27. Úcta k lidské osobě

Koncil zdůrazňuje úctu k člověku: každý musí považovat bližního, nikoho nevyjímaje, za „druhé já“ a musí mít ohled především na jeho život a prostředky nutné k životu důstojnému člověka.

Zvláště v dnešní době máme naléhavou povinnost chovat se jako bližní vůbec ke každému člověku, a kdekoli se s ním potkáme, poskytnout mu účinnou službu, ať je to ode všech opuštěný starý člověk, ať nespravedlivě přehlížený pracující cizinec, ať vyhnanec, ať nemanželské dítě nezaslouženě trpící za hřích, kterého se nedopustilo, ať hladovějící, který se dovolává našeho svědomí.

Všechno, co je přímo proti životu je opravdu ostudné a vnáší to nákazu do lidské civilizace.

Článek 28. Úcta a láska k odpůrcům

Úcta a láska se musí vztahovat také na ty, kdo ve věcech sociálních, politických nebo i náboženských smýšlejí a jednají jinak než my. Láska a přívětivost nás ovšem nesmí učinit lhostejnými k pravdě a k dobru. Láska pobízí Kristovy učedníky k tomu, aby všem lidem

zvěstovali pravdu o spáse. „Milujte své nepřátele, dobře číňte těm, kdo vás nenávidí, a modlete se za ty, kdo vás pronásledují a pomlouvají“ řekl Ježíš (Mt 5,43-44).

Článek 30 Překonání individuální etiky

Rozsah a rychlost změn s naléhavostí vyžaduje, aby se nikdo nedržel čistě individualistické etiky. Každý má přispívat k obecnému blahu podle svých schopností.

Článek 32 Vtělené slovo a lidská vzájemnost

Bůh stvořil lidi, aby tvořili společenství. V mystickém těle Krista jsou si všichni navzájem údy a mají si vzájemně prokazovat služby, neboť obdrželi různé dary.

7. GS - Důstojnost manželství a rodiny

Článek 47 Manželství a rodina v dnešním světě

Koncil proto zamýšlel objasnit některé body církevní nauky, aby tak poučil a posílil křesťany a všechny lidi, kteří se snaží hájit a podporovat původní důstojnost a vynikající posvátnou hodnotu manželského stavu. Koncil proto zamýšlí objasnit některé body církevní nauky, aby tak poučil a posílil křesťany a všechny lidi, kteří se snaží hájit a podporovat původní důstojnost a vynikající posvátnou hodnotu manželského stavu.

Článek 49 Manželská láska

Boží slovo mnohokrát vybízí snoubence a manžele, aby živilí a rozvíjeli své zasnoubení čistou láskou a své manželství nerozdělenou láskou

Slovo láska se v dnešní společnosti někdy falešně zaměňuje za sexuální prožitky a tak mívá někdy až vulgární obsah.

Svým velkodušným projevováním se láska zdokonaluje a roste.

Proto jsou manželé, milostí posilovaní k svatému životu a modlitbou si mají vyprošovat neochvějnou lásku, velkodušnost a ducha oběti. Mladé lidi je třeba vhodně a včas poučit o důstojnosti, úloze a praxi manželské lásky.

Článek 50 Manželství a jeho plodnost

Manželství a manželská láska jsou zaměřeny svou povahou k plození a výchově potomstva. Děti jsou jistě nejvzácnější dar manželství a svým rodičům přinášejí velmi mnoho dobrého.

Manželé vědí, že plněním úkolu dávat život a vychovávat – což je třeba považovat za jejich vlastní poslání – se stávají spolupracovníky lásky Boha stvořitele a jakoby jejími tlumočníky. Proto mají plnit svůj úkol s lidskou a křesťanskou odpovědností.

Ať si však jsou křesťanští manželé vědomi toho, že způsob svého jednání nemohou určovat podle své libovůle, ale že se vždycky musí řídit svědomím, které se má přizpůsobovat Božímu zákonu, a že mají být učenliví vůči učitelskému úřadu církve, který tento zákon ve světle evangelia autenticky vykládá.

Manželství ovšem nebylo ustanoveno jen kvůli plodení; ale už sama povaha nerozlučného svazku mezi osobami a prospěch dětí vyžadují, aby se spořádaně projevovala, rozvíjela a zrála i **vzájemná láska mezi manželi**. Proto, i když chybí často tak žádané potomstvo, manželství jako pospolitost a společenství celého života trvá a zachovává si svou hodnotu a nerozlučnost.

Článek 51 Manželská láska a úcta k lidskému životu.

Koncil ví, že některé životní podmínky dnes často manželům brání v harmonickém manželském životě a že se manželé mohou octnout v okolnostech, kdy se alespoň dočasně nemůže zvětšovat počet dětí a jen s obtížemi se přitom dá zachovat věrná láska a plné životní společenství. Kde je však intimní manželský život přerušen, tam může být nezdědkou ohrožena věrnost. Někteří se opovažují řešit tyto problémy způsobem nečestným, neštítí se dokonce ani usmrcení;

Život se má tedy s největší péčí chránit už od samého početí; potrat a usmrcení nemluvněte jsou hanebné zločiny. Když tedy běží o to, jak uvést v soulad manželskou lásku s odpovědným sdělováním života, nezávisí mravní povaha jednání jen na upřímném úmyslu a zhodnocení pohnutek, ale musí se určovat objektivními měřítky, vzatými z přirozenosti lidské osoby a jejích činů. Budiž všem jasno, že život lidí i úkol sdělovat ho dál se neomezuje jen na tento svět a nemůže se posuzovat a chápat jen podle jeho měřítek, nýbrž vždycky má vztah k věčnému určení člověka.

Článek 52 Nutnost o povznesení manželství a rodiny

Rodina je školou bohatěji rozvinutého lidství. Aby mohla dosáhnout plnosti svého života a poslání, k tomu je nutné láskyplné duševní sdílení, vzájemné dorozumění manželů a svědomitá spolupráce rodičů při výchově dětí. Děti se mají vychovávat tak, aby v dospělosti dovedly s plným vědomím odpovědnosti jít za svým povoláním, a to i duchovním, a volit si životní stav;

uzavřou-li sňatek, aby mohly založit vlastní rodinu v příznivých mravních, sociálních a hospodářských podmínkách.

Tak rodina, v níž se stýkají různé generace a vzájemně si pomáhají získat vyspělejší moudrost, sladit lidská práva s ostatními požadavky společenského života, je základem společnosti.

Vědečtí odborníci hlavně v biologii, lékařství, sociologii a psychologii mohou velmi prospět manželství a rodině i pokoji svědomí, budou-li se společnou vědeckou prací snažit lépe objasnit předpoklady mravně nezávadného řízení porodnosti.

Různé společenské aktivity, zvláště sdružení rodin, se mají snažit poučováním i činností utvrzovat mladé lidi i manžele, hlavně nedávno oddané, a formovat je pro rodiny, společenský a apoštolský život.

8. Rozvoj kultury

V širokém významu je kultura nezbytnou podmínkou lidského života ve společnosti a nelze ji tedy pokládat za pouhou „nadvstavbu“ hmotné „základny“, jak to činili marxisté. Hmotná i kulturní či duchovní stránka člověka se jistě vzájemně podmiňují.

Jistě existuje více definicí kultury. Pro tento náš případ volím následující definici kultury:

„Kultura je soustava hodnot, které jsou základem vnímatelného fenoménu určité společnosti, ať už jsou na úrovni společenské praxe, činností, způsobů chování, nástrojů, technik a společenských zvyků a nebo jsou nositeli znaků, symbolů, významů a představ, pojmů a citů, které jsou ať už uvědoměle nebo neuvědoměle předávány z generace na generaci a jsou udržovány takové jaké jsou a nebo jsou přetvářeny lidmi coby výraz jejich lidské skutečnosti“. (srov. DE CARVALHO AZEVEDO, M. inkulturace a požadavky modernosti. s.28.)

Kultura jako nutný předpoklad plného lidství

článek 53/ K lidské osobě patří to, že nemůže dospět k pravému a plnému lidství jinak než prostřednictvím kultury, to znamená záměrným rozvíjením hodnot přírody a ducha. Příroda a kultura velmi těsně souvisí.

Slovem kultura se označuje v širším smyslu všechno, čím člověk zušlechťuje a rozvíjí své mnohostranné duševní i tělesné vlohy; snaží se poznáním a prací podřídit zemi své nadvládě; zlidšťuje společenský život jak v rodině, tak v politickém soužití tím, že uskutečňuje pokrok mravů a institucí; konečně vyjadřuje, sdílí a zachovává ve svých dílech postupem času své velké duchovní zážitky a touhy, aby tak sloužily mnohým, ba celému lidstvu k prospěchu.

Situace kultury v dnešním světě

článek 54/ Životní podmínky moderního člověka se z hlediska společenského a kulturního hluboce změnil, takže lze mluvit o novém období lidských dějin. Tím se nám otevírají nové cesty k zdokonalování a dalšímu šíření kultury. Dnešní kultura proto nese zcela určité známky: kritický úsudek, hledí se na věci pod zorným úhlem jejich proměnlivosti a vývoje, životní

způsoby a mravy se stále více vyrovnávají, zprůměrnění, urbanizace, využívání volného času, styk mezi národy a společenskými skupinami.

Za těchto podmínek s úzkostí pohlíží člověk na četné rozpory, které musí řešit:

- častější kulturní styky, které by měly vést k opravdovému plodnému rozhovoru mezi různými skupinami a národy,
- jak uvolňovat cestu dynamice a šíření nové kultury,
- jak srovnat rychle pokračující rozrůzňování jednotlivých vědních oborů,
- co je třeba dělat, aby všichni lidé na světě mohli mít účast na kulturních hodnotách,
- jak konečně oprávněně přiznat kultuře autonomii.

Víra a kultura

Článek 57/ Křesťané musí hledat a mít na mysli to, co je shůry; (2)((2/Srov. Kol 3,1-2.)) tím se však nezmenšuje, nýbrž spíše vzrůstá význam jejich úkolu: usilovat spolu se všemi lidmi o vybudování lidštějšího světa. Když člověk prací svých rukou nebo pomocí techniky obdělává zemi, aby vydala úrodu a stala se důstojným příbytkem celé lidské rodiny, a když se uvědoměle účastní života společenských skupin, pak realizuje Boží plán zjevený na počátku věků – že si má podrobit zemi (3)((3/Srov. Kol 3,1-2.)) a zdokonalit stvoření – a zušlechťuje i sám sebe.

Kromě toho i tím, že se člověk věnuje různým oborům, jako je filozofie, historie, matematika a přírodní vědy, a zabývá se uměním, může velkou měrou přispět k tomu, aby se lidská rodina povznesla k vyšším pojmům pravdy, dobra a krásy.

Jak sladit různé stránky kultury

Článek 59/

Kultura má přispívat k všestranné dokonalosti lidské osoby, k dobru jednotlivých společenství a celé lidské společnosti. Je třeba vzdělávat ducha tak, aby se v něm rozvíjela schopnost údivu, chápání, nazírání i osobního úsudku a aby se vypěstoval náboženský, mravní a sociální smysl.

Kultura vyplývá přímo z rozumové a společenské povahy člověka, a proto k svému rozvoji stále potřebuje náležitou svobodu a oprávněné možnosti jednat podle vlastních zásad.

Posvátný sněm připomíná učení Prvního vatikánského koncilu a prohlašuje, že „je dvojitý řád poznání“ od sebe odlišný, totiž řád víry a řád rozumu, a že církve nezakazuje, aby se „obory lidského umění a vědy řídily na svém poli vlastními zásadami a užívaly vlastní metodu“; proto „uznává tuto náležitou svobodu“ a zastává oprávněnou autonomii kultury a zvláště věd. To vše též vyžaduje, aby člověk mohl – pokud zachovává mravní řád a obecnou prospěšnost – svobodně hledat pravdu, projevovat i rozšiřovat své názory.

Úkolem veřejné moci není, aby určovala kulturní formy v jejich osobitosti, nýbrž aby se starala o podmínky a prostředky pro šíření kulturního života u všech.

Některé naléhavější úkoly křesťana v kultuře.

Článek 60/ Jelikož se dnes naskytá možnost osvobodit množství lidí od bídy nevědomosti, je povinností nanejvýš odpovídající naší době. Je tedy třeba se snažit, aby lidé s patřičnými schopnostmi měli přístup k vyššímu studiu a aby jim pak byly svěřovány ve společnosti úkoly, úřady a služby odpovídající jejich nadání i odbornosti. (11)((11/Srov. Jan XXIII., enc. Pacem in terris: AAS 55 (1963), 260.))

Dále je třeba se vážně přičinit, aby si všichni uvědomili jak právo na kulturu, tak i povinnost, která je zavazuje vzdělávat se a jiným k tomu dopomáhat.

Výchova k všestranné kulturnosti člověka

Článek 61/ Dnes je mnohem obtížnější než dříve udělat syntézu různých vědních oborů a umění.

Přesto však zůstává povinností každého člověka uchovat si pojem celistvosti lidské osoby, ve které vynikají hodnoty rozumu, vůle, svědomí a bratrství. Tyto hodnoty mají svůj základ v Bohu. Křesťané mají tedy spolupracovat na tom, aby kolektivní kulturní projevy a podniky, které jsou naší době vlastní, byly proniknuty lidským a křesťanským duchem.

Soulad kultury a civilizace s křesťanskou

Článek 62/ Ačkoli církev velmi přispěla k pokroku kultury, přesto je ze zkušenosti známo, že se soulad mezi kulturou a křesťanstvím z nahodilých příčin neuskutečňuje vždycky bez obtíží.

Tyto obtíže nejsou nutně na škodu životu víry, ba mohou dát rozumu podnět k přesnějšímu a hlubšímu chápání víry

Pro teology je to navíc pobídka, aby – při zachování metod a požadavků vlastních teologické vědě – neustále hledali přiměřenější způsob, jak podávat lidem své doby křesťanskou nauku. literatura a umění jsou svým způsobem velmi důležité pro život církve. Snaží se vyjádřit vlastní podstatu člověka, jeho problémy a zkušenosti

Proto je třeba se přičinit, aby umělci cítili, že církev jejich práci uznává, a aby vešli do bližšího styku s křesťanským společenstvím;

Tak se lépe ozřejmí poznání Boha, hlásání evangelia se stane lidskému rozumu pochopitelnějším a ukáže se, že je jakoby zakořeněno v lidské existenci.

Ať tedy věřící žijí v nejtěsnějším spojení s ostatními lidmi své doby a snaží se dokonale obeznámit s jejich způsoby myšlení a cítění, které se vyjadřují kulturou.

Je dokonce žádoucí, aby mnoho laiků dosáhlo přiměřeného vzdělání v posvátných vědách a aby se jich mezi nimi našlo dost, kteří se věnují těmto studiím naplno, popřípadě i na vyšší úrovni. Aby však mohli svému úkolu dostát, je třeba přiznat věřícím, ať duchovním nebo laikům, náležitou svobodu bádání, myšlení a pokorného i statečného projevení názorů o věcech, ve kterých jsou odborníky.

9. Život politického společenství

článek 73. Dnešní veřejný život

Dnešní doba je provázena hlubokými změnami a to v kulturní, hospodářské i společenské oblasti. Tyto změny mají velký vliv na život politického společenství, zvláště pokud jde o práva a povinnosti všech při uplatňování občanské svobody, při úsilí o dosažení obecného blaha, i pokud jde o úpravu vztahů občanů mezi sebou a vůči veřejné moci.

Ochrana osobních práv je nezbytná podmínka, aby se občané mohli jako jednotlivci nebo ve sdružení aktivně účastnit života a vedení státu.

Odsuzují se všechny politické formy, jak se vyskytují v některých zemích, které omezují občanskou nebo náboženskou svobodu, rozmnožují oběti politických vášní a zločinů a při výkonu veřejné moci nesledují blaho, nýbrž zájmy některého seskupení nebo přímo vládnoucích kruhů. **9. Život politického společenství**

článek 73. Dnešní veřejný život

Dnešní doba je provázena hlubokými změnami a to v kulturní, hospodářské i společenské oblasti. Tyto změny mají velký vliv na život politického společenství, zvláště pokud jde o práva a povinnosti všech při uplatňování občanské svobody, při úsilí o dosažení obecného blaha, i pokud jde o úpravu vztahů občanů mezi sebou a vůči veřejné moci.

Ochrana osobních práv je nezbytná podmínka, aby se občané mohli jako jednotlivci nebo ve sdružení aktivně účastnit života a vedení státu.

Odsuzují se všechny politické formy, jak se vyskytují v některých zemích, které omezují občanskou nebo náboženskou svobodu, rozmnožují oběti politických vášní a zločinů a při výkonu veřejné moci nesledují blaho, nýbrž zájmy některého seskupení nebo přímo vládnoucích kruhů.

Článek 74 Povaha a cíl politického společenství

Lidé, rodiny i různé skupiny tvořící občanskou pospolitost si uvědomují svou neschopnost

Zařídít si sami plně lidský život je velmi neschopné;

Zakládají se proto politická společenství různého druhu. Obecné blaho je totiž souhrn podmínek společenského života.

Politické společenství musí mít autoritu, která by usměrňovala úsilí všech občanů k uskutečňování obecného blaha, ne však mechanicky ani despoticky, ale především jako mravní síla, která se opírá o svobodu a o vědomí odpovědnosti za přijaté povinnosti a úkoly.

Výkon politické moci ve společenství musí vždycky provádět v mezích mravního řádu, k dosažení obecného blaha. Když však veřejná moc překračuje svou pravomoc a občany utlačuje, nemají odmítat, co objektivně vyžaduje obecné blaho: má jim však být dovoleno hájit svá práva i práva svých spoluobčanů proti zneužívání moci, ovšem v mezích přirozeného práva a zásad evangelia.

Článek 75 Spolupráce všech občanů ve veřejném životě

Všichni občané mají mít účinnou možnost podílet se svobodně a aktivně na stanovení právních základů politického společenství, na řízení veřejných záležitostí, na vymezení pole působnosti a cílů různých institucí a na volbě vládních činitelů.

Spolupráce občanů, spojená se smyslem pro povinnost, má dosáhnout v každodenním životě státu příznivých výsledků. K tomu je nutný pozitivní právní řád.

Práva všech osob, rodin i skupin a také jejich výkon mají být uznávána, chráněna a podporována.

Mezi nimi je třeba zvláště připomenout povinnost poskytovat státu hmotné a osobní služby, které vyžaduje obecné blaho.

Občané, jednotliví i sdružení ať nepožadují nadměrné požitky a výhody.

Všichni křesťané si mají uvědomit své zvláštní povolání v politickém společenství; musí být zářným příkladem smyslu pro odpovědnost a služby obecnému blahu.

Všichni křesťané si mají uvědomit své zvláštní povolání v politickém společenství; musí být zářným příkladem smyslu pro odpovědnost a služby obecnému blahu.

Článek 76 Politické společenství a církve

Je velmi důležité, a to zvláště v pluralistické společnosti, mít správný názor na vztah mezi státem a církví a jasně rozlišovat, co jednotliví křesťané nebo křesťanská sdružení dělají svým jménem jako občané vedení křesťanským svědomím a co spolu se svými duchovními pastýři dělají jménem církve.

Obě, církve i stát, ať slouží, i když z různého titulu, osobnímu i společenskému povolání člověka. . Tím, že církve hlásá pravdu evangelia a osvětluje svým učením a svědectvím věrných

křesťanů všechny oblasti lidské činnosti, zároveň ctí a podporuje i politickou svobodu a odpovědnost občanů.

Kdo se věnují službě Božího slova, musí užívat metod a prostředků vlastních evangelium, které se v mnohém liší od prostředků pozemské obce.

Vždycky a všude však jí má být dovoleno opravdu svobodně hlásat víru, učit svou společenskou nauku, bez překážek plnit svůj úkol mezi lidmi a posuzovat z hlediska mravního i ty věci, které patří do oblasti politiky.

